

LUUMÄEN KUNNAN HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN VUOSIRAPORTTI VUODELTA 2023

Ikäryhmä	ELINTAVAT
<p data-bbox="188 376 480 405">Lapset ja lapsiperheet</p> 	<p data-bbox="571 376 1356 638">Liikkuva varhaiskasvatus, varhaiskasvatuksen suunnitelmallinen ja monipuolinen liikuntakasvatus, koskettaa lähes kaikkia luumäkeläisiä lapsiperheitä. Vuonna 2023 otettiin käyttöön liikunnan vuosikello koko kunnan varhaiskasvatuksessa. Liikuntavälineet ovat lasten saatavilla päivittäisessä käytössä. Päiväkodeissa järjestettiin perheille avoimia liikunnallisia tapahtumia keväällä ja syksyllä.</p> <p data-bbox="571 683 1244 750">Perinteinen hihtokoulu järjestettiin kaikille kunnan esiopetusikäisille.</p> <p data-bbox="571 795 1220 862">Ilmainen uimakoulu toteutui kesällä molemmissa taajamissa.</p> <p data-bbox="571 907 1300 974">Alakouluikäisten uimaopetus järjestettiin suunnitelman mukaisesti.</p> <p data-bbox="571 1019 1292 1097">Alkuvuonna Taavetissa oli tarjolla Perheliikuntaa EkLun vetämänä, osallistuja noin 10/kerta.</p> <p data-bbox="571 1142 1340 1534">Harrastamisen Suomen mallin mukainen kerhotoiminta ja yhteistyö alueen seuratoimijoiden tarjosi liikuntaa osaksi koulupäivää. Taavetin koulussa järjestettiin EkLun (Etelä-Karjalan Liikunta ja Urheilu) vetämänä välituntitoimintaa kerran viikossa. Lisäksi tarjolla oli sähkökerhoa ja sporttikerhoa sekä kiipeilyä. Kangasvarren koulussa järjestettiin parkourkerhoa. Kerhoihin ja EkLun vetämiin pitkiin välitunteihin osallistui vuoden aikana noin 10-20 lasta/kerta. Koulujen oppilaat saivat keväällä järjestetyssä kyselyssä toivoa lajeja.</p> <p data-bbox="571 1579 1356 1691">Alakouluissa on käytössä pitkät liikuttavat välitunnit ja välineistöä monipuoliseen liikkumiseen. Välkäritoiminta on oppilaiden toisilleen tarjoamaa ohjattua liikkumista.</p> <p data-bbox="571 1736 1348 1915">Molemmissa päiväkodeissa ja kouluissa tehtiin ruokailun ja ruokakasvatuksen nykytilan arviointi ja toimenpiteitä sen perusteella. Ruokakasvatus on tärkeä osa niin varhaiskasvatuksen kuin koulunkin arkea ja siihen kiinnitetään huomiota.</p> <p data-bbox="571 1960 1220 2027">Keväällä tehtiin hyvinvointiviikkoon liittyvä kysely varhaiskasvatuksessa olevien lasten vanhemmille,</p>

koululaisille sekä koulujen ja varhaiskasvatuksen henkilökunnalle ja kyselyn tulosten perusteella järjestettiin **hyvinvointiviikolla** lapsille toimintaa. Metsäretkelle osallistuivat kaikki kunnan varhaiskasvatusikäiset. Myös toive musiikkikonsertista toteutettiin Taavetin päiväkodissa. Taavetin koulussa tutustuttiin positiivisen terveyden käsitteeseen, rentouduttiin, retkeiltiin, katsottiin elokuvia ja tutustuttiin terveelliseen ravitsemukseen. Kangasvarren koululla järjestettiin perheiden ja isovanhempien yhteinen hyvinvointipäivä, jossa liikuttiin monipuolisesti ja tutustuttiin terveellisiin ruokatapoihin. Kangasvarren koululla vietettiin hyvinvointiviikolla myös metsäpäivää. Hyvinvointiviikon tapahtumiin osallistui lähes 400 varhaiskasvatus- ja alakouluikäistä lasta.

Kunta tuki paikallista urheiluseuraa kesätyösetelien muodossa, kun seura järjesti läpi kesän jatkuvaa **kesätreeniä** 5-14 -vuotiaille lapsille ja nuorille.

Vuosittain 5. -luokkalaisille tehtävien **MOVE!-mittausten** mukaan 33,3% luumäkeläisistä viidesluokkalaisista on heikko fyysinen toimintakyky. Vuonna 2022 luku oli 40,9%. Mittauksissa mitataan 20-metrin viivajuoksu, vauhditon 5-loikka, heitto-kiinniotto yhdistelmä, ylävartalon kohotus, etunojapunnerrus sekä liikkuvuus.

Kouluterveyskyselyn tuloksista nousee vahvuksina esille kouluruokailuun liittyviä seikkoja. Ruokailuun on varattu riittävästi aikaa ja ruokaa on riittävästi. Huolenaiheeksi taas nousee se, että 4.-5. -luokkalaisista vain 33,7% liikkuu vähintään tunnin päivässä. Tämä on selkeästi koko maan keskiarvoa (43,0%) heikompi tulos. Vuonna 2021 luku Luumäellä oli 34,7%.

Alla tietoja kyselystä. Suluissa on vuoden 2021 vastaava tulos.

- 30,1 % (25,7 %) ei syö aamupalaa joka arkiamu
- 73,5 % (83,3 %) syö pääruokaa koululounaalla joka päivä
- 56,6 % (52,8 %) syö salaattia tai raastetta koululounaalla joka päivä
- 60,7 % mukaan koululounas maistuu hyvältä
- 37,3 % (%) harjaa hampaat harvemmin kuin kahdesti päivässä
- 13 % (8,3 %) kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi
- 8,4 % (9,7 %) kokee ettei nuku tarpeeksi

Kunnan nuorisotyöntekijät painottavat kaikissa

<p>Nuoret</p> 	<p>kohtaamisissaan terveitä elintapoja.</p> <p>Terveellisiä elintapoja käsitellään koululla erityisesti terveystiedon ja biologian sisällöissä.</p> <p>Yläkoulussa tehtiin ruokailun ja ruokakasvatuksen nykytilan arviointi ja toimenpiteitä sen perusteella.</p> <p>Yläkoulussa on pitkät liikunnalliset välitunnit käytössä.</p> <p>Ehkäisevän päihdetyön viikon toimina koululla oli julisteseinä ja vape-infoa. Lisäksi vuoden aikana nuorille ja heidän perheilleen jaettiin tietoa erityisesti sähkötupakan (vape) vaaroista.</p> <p>Hyvinvointiviikolla yläkoululaiset tutustuivat positiivisen terveyden käsitteeseen, rentoutuivat ja katsoivat elokuvia. Osallistuja 150.</p> <p>Harrastamisen Suomen mallin mukaista kerhotoimintaa yläkoulussa oli kuntosaliryhmä. Syksystä alkaen järjestettiin ohjatut aamujäät yläkoululaisille urheilupainotteisella luokalla oleville kiekkoilijoille.</p> <p>Vuosittain tehtävien MOVE!-mittausten perusteella 36,4% luumäkeläisistä 8. -luokkalaisista oli heikko fyysinen toimintakyky. Vuonna 2022 luku oli 43,2 %. Laskennassa on huomioitu kaikki fyysisen toimintakyvyn mitatut osa-alueet, joita olivat 20-metrin viivajuoksu, vauhditon 5-loikka, heitto-kiinniotto yhdistelmä, ylävartalon kohotus, etunojapunnerrus sekä liikkuvuus.</p> <p>Kouluterveyskyselyn tuloksista huolestuttaviksi seikoiksi suhteessa koko maan tuloksiin nousee se, että 86,3 % luumäkeläisistä 8.-9. -luokkalaisista nuorista harrastaa jotakin kerran viikossa, kun koko maassa luku on 95,2 %. Liikuntaa ja urheilua vähintään kerran kuukaudessa harrastaa luumäkeläisistä nuorista 75,3 %, kun luku koko maassa on 86,8 %.</p> <p>Alla tuloksia. Suluissa on vuoden 2021 luku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 44 % (59,3 %) ei syö aamupalaa joka arki-aamu. • 25,3 % (33,7 %) ei syö koululounasta päivittäin. • 52 % (60,7 %) on sitä mieltä, että koululounas on maultaan hyvää. • Suurin osa nuorista (83,8 %) syö harvemmin kuin 6 päivänä viikosta hedelmiä, marjoja ja kasviksia. • 18,9 % syö lähes päivittäin sokerisia välipaloja. • 20,3 % (20,9, %) on riski syömishäiriölle
---	--

- 34,7 % (38,8 %) nukkuu alle 8 h arkisin
- 38,7 % on väsynyt tai uupunut päivittäin
- 45,3 % (49,4 %) harjaa hampaat harvemmin kuin kahdesti päivässä
- 32 % on ollut kipua niskassa tai hartioissa vähintään viikoittain
- 33,3 % (36,5, %) harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla max 1h vko
- 43,2 % (40,2 %) harrastaa ohjattua liikuntaa viikoittain
- Omatoimista liikuntaa viikoittain harrastaa 68,9 % (81,2 %) nuorista.

Päihteisiin liittyen nousee esille, että **8.-9. -luokkalaisista** 33% (32,9 %) mielestä alkoholin nauttiminen humalaan asti on hyväksyttävää oman ikäisillä ja lähes 40% (36 %) hyväksyy sähkötupakan käytön omanikäisillä. Tupakointi on hieman lisääntynyt 9,3 % (8,4 %) ja jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta päivittäin käyttävien määrä on nyt 12,0 % (9,3 %). Ilahduttavaa on, että nyt 66,7 % nuorista ilmoittaa olevansa raittiita, kun vuonna 2021 luku oli 52,9 %.

- Noin 5,3 % (10,6 %) on tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa.
 - Vain 1,4 % (3,6 %) pelaa rahapelejä viikoittain
 - Yhä useamman mielestä on helpompi hankkia huumeita omalta paikkakunnalta (2023: 49,3 %, 2021: 34,9 %).
- Lukiolaisten kouluterveyskyselyn** tuloksista nousee myönteisinä asioina esille se, että lukiolaiset kokevat vaikutusmahdollisuutensa hyväksi kouluruokailuun ja koulun tilojen suunnitteluun verrattuna muuhun maahan. 100 % kyselyyn vastanneista oli sitä mieltä, että koululounas tarjotaan sopivaan aikaan. Huolestuttavina asioina esille nousivat se, että lukiolaiset eivät ole syöneet tai nukkuneet netin takia (29 %), käyttävät nikotiinipusseja huomattavasti muuta maata enemmän (25 %) ja peräti 21,9 % ilmoittaa kokeilleensa kannabista ainakin kerran (koko maassa 11,5 %).

- 25 % nuorista kertoo harrastavansa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan tunnin viikossa
 - 48,4 % lukiolaisista ei syö aamupalaa joka arkiamu
 - 25,8 % ei syö koululounasta päivittäin
 - 40,6 % harjaa hampaat harvemmin kuin kahdesti päivässä
 - 48,4 % nukkuu arkisin alle 8 tuntia
 - 35,5 % on raittiita
 - 16,1 % kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi
- Lukiolaisista ei ole saatavilla vertailutietoja vuodelta 2021.

<p>Työikäiset</p> 	<p>Kunnan monipuoliset liikuntapaikat pidetään kunnossa ja niitä kehitetään jatkuvasti kuntalaisilta saatujen palautteiden ja ideoiden pohjalta. Vuonna 2023 parannettiin katuvalaistusta.</p> <p>Kunta avustaa Mäntykodin uima-allasta vuosittain merkittävällä summalla.</p> <p>Vuonna 2023 rakennettiin kahdet kuntoportaat ja yksi ulkokuntosali. Kuntalaisilta kysyttiin mielipiteitä kuntoportaiden paikoista.</p> <p>Miesten kuntopiiri kokoontui vuoden aikana 28 kertaa, käyntikertoja 357, noin 28/kerta.</p> <p>Valtakunnallisiin teemaviikkoihin osallistutaan, niistä tiedotetaan ja kuntalaisia haastetaan mukaan. Pyöräilyviikolla toukokuussa haastettiin kuntalaisia ja kunnan työntekijöitä pyöräilemään. Jalankulun ja pyöräilyn kehittämisohjelma valmistui maakunnallisessa yhteistyössä.</p> <p>Latuverkostoa kehitettiin loppuvuodesta.</p> <p>Uuden liikuntapaikkojen ajanvarauskalenterin käyttöönotto vuonna 2023 lisäsi liikuntapalvelujen saavutettavuutta.</p> <p>Kunta tukee paikallisia liikunta- ja urheiluseuroja yhteisöavustusten muodossa.</p> <p>Happee2 -hanke työllistämisyksikössä tarjosi ohjausta elintapoihin.</p> <p>Hyvinvointiviikolla työikäisillä oli ilmainen mahdollisuus osallistua ohjattuun kuntoporrasjumppaan, kokeilla joogaa, suunnistusta, soutua, kuntopesistä, höntsäfutista tai ohjattua ryhmäliikuntaa. Myös ilmainen uintikerta, jossa oli mahdollisuus omatoimiseen vesijumppaan virtuaalitalun avulla, tarjottiin kaikille. Osallistujia yhteensä noin 150.</p> <p>Vähän liikkuvilla kuntalaisilla on ollut mahdollisuus saada liikuntaneuvontaa. Ohjautuvuutta liikuntaneuvontaan on pyritty kehittämään EKHVA:n kanssa. Vuonna 2023 kaksi kuntalaista hyödynsi tämän mahdollisuuden.</p>
<p>Ikääntyneet</p>	<p>Ikääntyneille on useampia ohjattuja kuntosaliryhmiä. Vuonna 2023 kolme ryhmää kokoontui yhteensä 101 kertaa, käyntikertoja oli yhteensä 905 eli kävijöitä noin 9/kerta.</p>

Pysytään pystyssä -ryhmiä oli kaksi, keväällä ja syksyllä. Molemmat ryhmät kokoontuivat 10 kertaa. Kevään ryhmässä käyntikertoja tuli 99, syksyllä 65.

Hyvinvointiviikolla avattiin Penkkilenkki. Lenkin varrella on penkkejä, joilla voi levähtää hetken tai tehdä jumppaliikkeitä penkkeihin kiinnitettyjen ohjeiden mukaan. Ikääntyneet huomioidaan katujen kunnossapidossa.

Voimaa ruuasta -viikolla eri paikoissa oli laajasti jaossa esitteitä ikääntyneiden ravitsemusterveydestä.

Ikäryhmä

Lapset ja lapsiperheet

MIELLEN HYVINVOINTI

Lapset puheeksi -menetelmä on käytössä varhaiskasvatuksessa. Menetelmän tavoitteena on lapsen arjen sujuminen kotona ja päiväkodissa ja se perustuu keskusteluun vanhemman kanssa. Lasten osallisuuden ja yhdessä tekemisen vahvistaminen on varhaiskasvatuksessa arkea. Positiivisen pedagogiikan mukaisesti huomio kiinnitetään vahvuuksiin ja onnistumisiin.

Esiopetuksessa ja alakouluissa on käytössä **Pro Koulu-**menetelmä.

Esiopetuksessa kokoontuu **nepsy -pienryhmä**.

Mannerheimin lastensuojeluliiton vanhempainryhmiä ja vanhempainiltaa tarjottiin luumäkeläisille lapsiperheille.

Lapsen oikeuksien ja Metkat -lastenkulttuuriviikolla varhaiskasvatuksessa ja kouluissa tehtiin uv-valotaidetta, tanssittiin Folkjamia ja nautittiin musiikkiesityksistä.

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö takaa turvallisen siirtymän tuttuun kouluympäristöön. lapset tutustuvat koulun aikuisiin jo esiopetusvuoden aikana.

Kunnankirjasto tekee monipuolista yhteistyötä varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja koulun kanssa. Monipuoliset kokoelmat, kirjavinkkaus, erilaiset tapahtumat ja vuonna 2023 etenkin Jehu-karhun lukupolku -hankkeen yhteistyö tarjosi monia mukavia hetkiä. Kirjaston satuhuoneen jäähdytys toteutettiin.

Harrastamisen Suomen mallin mukaisena kerhotoimintana

Taavetissa tarjottiin kuvaamataitokerhoa, kokkikerhoa, käsityökerhoa, kierrätysaskartelukerhoa, pienoisautokerhoa ja eSpors-kerhoa. Kangasvarressa oli tarjolla eläinkerho, kierrätysaskartelukerho, näytelmäkerho ja eSports-kerho. Kerhoihin osallistui vuoden aikana 5-10 kävijää/kerta.

Oppilaat voivat vaikuttaa koulun asioihin ja osallistua koulun kehittämiseen **oppilaskuntatoiminnan** avulla. Muutenkin oppilaiden kokemus siitä, että koulun aikuiset kuuntelevat heitä, on vahva.

Koulupoissaolojen seurannan yhteydessä tarjotaan **yksilöllistä tukea** matalalla kynnyksellä. Myös yksilöllisen opiskeluhuollon kautta on mahdollisuus henkilökohtaisiin keskusteluihin ja tukeen.

Koulussa on ollut taideprojekteja, teatteriesityksiä ja konsertteja.

Nuorisotila Jemma remontoitiin ja lisätilan myötä kävijämäärät kasvoivat. Jemmassa kävi keskiviikkoisin elojoulukuussa 60 eri 3.-6. -luokkalaista, kävijöitä noin 23/kerta.

Koulunuorisotyö Taavetin koululla tavoitti kerran viikossa 5.- ja 6. -luokkalaiset omilla hengailuvälitunneillaan.

Kouluterveyskyselyn tulosten perusteella luumäkeläiset 4.- 5. -luokkalaiset kokevat muuta maata vähemmän henkistä väkivaltaa vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten taholta. Nyt 69,5 % vastasi, ettei ole tullut kiusatuksi lukuvuoden aikana, kun luku oli 59,2 % vuonna 2021. Myös kokemus siitä, että heillä on mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista, on kasvanut ja nyt 63,1 % kokee näin. Vuonna 2021 luku oli 52,8 %. Kouluinnostus on Luumäellä muuta maata alhaisempaa. 29,8 % kokee kouluinnostusta meillä, koko maan luku on 40,8 %.

- 41,5 % (48,6 %) erittäin tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä
- 90,5 % (87,5 %) harrastaa jotain vähintään kerran viikossa
- 53 % (52,8 %) on hyvä keskusteluyhteys vanhemman kanssa
- 15 % (7,1 %) on matala itsetunnon taso
- 18,1 % (17,1 %) on mielialaan liittyviä ongelmia kahden viimeviikon aikana
- 13,1 % (18,3 %) miettii usein, onko koulunkäynnillä merkitystä
- 22,6 % on kipua hartioissa tai niskassa viikoittain

	<ul style="list-style-type: none"> • 24,4 % on kipua vatsassa viikoittain • 12,2 % (4,2 %) on kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana <p>Koulun hyvinvointiprofiilin tulokset vahvistivat kouluterveyskyselyn tuloksia.</p>
<p>Nuoret</p> 	<p>Nuorisotila Jemman remontti lisäsi kohtaamisia myös vanhemmissa ikäluokissa. Jemma oli auki yläkouluikäisille kolmena iltana viikossa, elo-joulukuussa 134 eri kävijää, noin 25/kerta.</p> <p>Koulunuorisotyö tavoitti yläkoululaiset ja lukiolaiset kahvivälitunneilla kerran viikossa luokka-aste kerrallaan.</p> <p>Nuorten tarve kohdata aikuisia näkyy siinä, että kunnan nuorisotyöntekijöillä on hyvin runsaasti kontakteja paitsi kasvokkain myös verkossa snäpchatissä. Työntekijät kohtaavat päivän aikana jopa yli 70 nuorta koulunuorisotyössä ja nuorisokerhoilla.</p> <p>Nuorisotyöntekijöiden läheiset välit nuoriin ovat merkittävä nuorten hyvinvointia lisäävä tekijä.</p> <p>Lasten ja nuorten hyvinvointiryhmä Lyhdyn työskentely tiivistyi vuoden aikana ja syvensi yhteistä ymmärrystä yhteisestä työstä. Kouluterveyskyselyn tulosten analysointi moniammatillisessa yhteistyössä johti moniin toimenpiteisiin.</p> <p>Kyselyt nuorille kunnan ja hyvinvointialueen toimesta lisäsivät osallisuutta ja kuulluksi tuleamista.</p> <p>Yläkoulussa valmistui tunnetaito-ohjelma, mikä tarjoaa valmiit materiaalit ryhmänohjaajille. Kuraattori piti tunnetaitotunteja luokille. Nuorille on tarjottu poissaolojen seurannan yhteydessä tarvittaessa yksilöllistä tukea. Yksilöllisen opiskeluhuollon kautta on ollut mahdollisuus myös henkilökohtaisiin keskusteluihin ja tukeen. Nuorilla on mahdollisuus vaikuttaa koulun toimintaan oppilaskuntatoiminnan kautta. Tämän lisäksi kouluissa on ollut erilaisia mieltä virkistäviä tapahtumia, vierailuja, taidetta, teatteria ja konsertteja.</p> <p>Nuorisovaltuusto tarjoaa vaikuttamismahdollisuuksia nuorille.</p> <p>Kirjastoyhteistyö jatkuu alakoulusta yläkouluun.</p> <p>Kouluterveyskyselyn tulosten perusteella luumäkeläiset 8.-9.-luokkalaiset ovat maan keskiarvoa vähemmän</p>

huolestuneita omasta mielialastaan ja kokevat vaikutusmahdollisuutensa hyviksi. 82,4 % kokee pääsevänsä helposti terveydenhoitajan vastaanotolle, kun koko maan luku on 69,2 %. Yksinäisyyden tunne on vähentynyt vuoden 2021 tuloksesta (18,4 %) ja nyt 8 % kokee itsensä yksinäiseksi. Luumäkeläisistä 28,0 % kokee omaavansa hyvät empatiataidot, kun koko maan luku on 41,0 %.

- 74,6 % (68,2 %) nuorista on tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä.
- 33,8, % (39,1 %) kokee sosiaalista ahdistuneisuutta.
- 37,8 % (41,4 %) kokee, että oma paino ei ole sopiva.
- 8 % (12,8 %) nuorista ei ole läheistä ystävää
- 39,20% (36,5 %) nuorista on hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa
- 15,8 % (8,2 %) kokee, ettei ole tärkeä osa luokka- tai kouluyhteisöä
- Kokemus tarpeellisuudesta muille ihmisille on laskenut (2023: 58,9 %, 2021: 61,2 %)
- Kokemus kuuluvuudesta itselleen tärkeää ryhmään on hieman laskenut (vuonna 2023: 58,9 %, 2021: 69,4 %)
- Kokemus vaikuttamismahdollisuudesta omaan elämään on hieman laskenut (2023: 71,2 %, 2021: 79,8 %)
- Kokemus elämän tarkoituksenmukaisuudesta on laskenut (2023: 59,7 %, 2021: 64,7 %).
- Kokemus avun saannista on laskenut (2023: 65,8 %, 2021: 69,4 %)

Lukiolaisten kouluterveyskyselyn tuloksista

- 71,9 % kokee saavansa apua silloin, kun sitä todella tarvitsee
- 40,6 % kokee, että keskusteluyhteys vanhempien kanssa on hyvä
- 21,9 % on kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten henkistä väkivaltaa vuoden aikana
- 40,6 % nuorista kertoi että perheen koettu taloudellinen tilanne on kohtalainen tai sitä huonompi
- 11,8 % nuorista koki että vanhemman liiallinen alkoholinkäyttö on aiheuttanut haittaa
- 15,6 % koki kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta
- 25 % on kokenut vähintään kaksi viikkoa kestäneen masennusoireilun
- 59,4 % on tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä
- 46,9 % oli vaikeuksia oppimistaidoissa
- 25 % on kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana
- 37,5 % kokee että omalla paikkakunnalla on helppo hankkia huumeita

	<p>Koulun hyvinvointiprofiili vahvisti kouluterveyskyselyn tuloksia.</p>
<p>Työikäiset</p> 	<p>Kirjaston monipuoliset kokoelmat, tapahtumat ja vierailijat tarjoavat mielekästä tekemistä kuntalaisille.</p> <p>Yhes-kahvilatoiminta (Hyvän mielen kahvila) kaikille Mieli ry:n aloittamana. Toiminta alkoi syksyllä 2023. Kahvilassa on ollut keskimäärin vähän yli kymmenen kävijää/kerta.</p> <p>Kyselyt kuntalaisille lisäsivät osallisuutta ja kuulluksi tulemista, positiivinen viestintä kunnan somekanavilla ja verkkosivuilla lisäsi positiivista pohinää. Kunta tukee yhdistysten toimintaa avustuksilla.</p> <p>Hyvinvointiviikolla oli tarjolla kohtaaminen ekhva:n johdon kanssa, uni-ilta, tietoa positiivisesta terveydestä, taidepaja ja yhteislaulutilaisuus. Näihin osallistui yhteensä noin 100 ihmistä.</p> <p>Yhes enemmän -messut keräsivät kuntalaisia ja kunnassa toimivia yhdistyksiä ja yrityksiä yhteen. Messuilla oli 500 kävijää.</p>
<p>Ikääntyneet</p> 	<p>Vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasuunnitelma kokoa yhteen kunnan ja alueella toimivien yhdistysten toimintaa.</p> <p>Vanhusten viikolla päiväkodin lapset kävivät laulamassa yhteensä noin 60 Vallikodin asukkaalle. Molemmissa päiväkodeissa oli avoimet ovet isovanhemmille, osallistujia 54. Luumäeltä järjestettiin yhteiskyyti maakunnalliseen juhlaan Lappeenrannassa. Soppamessu yhteistyössä seurakunnan kanssa tavoitti kymmeniä ikäihmisiä ja vierailu Kotkaniemeen oli suosittu.</p> <p>Taavetin päiväkodin lapset vierailivat säännöllisesti Vallikodilla alkuvuonna 2023.</p>

Ikäryhmä	TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN
Lapset ja lapsiperheet	<p>Yrityskylä 6. -luokkalaisille Lappeenrannassa tarjosi harjoitusta erilaisissa ammateissa toimimisesta, kun oppilaat pääsivät toimimaan yrittäjinä.</p> <p>Pikku yrittäjät alakoulussa tarjoaa jo alakoulussa</p>

	<p>mahdollisuuden omien yritysten perustamiseen, tuotteiden suunnitteluun, valmistamiseen ja myymiseen.</p> <p>Luumäen kunta on Perheystävällinen työnantaja (MLL)</p>
<p>Nuoret</p> 	<p>Työelämään tutustuminen (TET) 8. – ja 9. -luokkalaisille, kunnan kesätyöt ja yrityksille ja yhteisöille tarjottavat kesätyösetelit tarjoavat vuosittain kymmenille nuorille ensimmäisen kosketuksen työelämään.</p> <p>Lukion osuuskunta työllistää lukiolaisia.</p> <p>Yrittäjätoimintaa on myös 9. -luokkalaisille.</p>
<p>Työikäiset</p> 	<p>Osaajavertas -toiminnan aloittaminen ja kehittäminen yhdessä EduSampon ja LABin kanssa tarjoaa uusia koulutusmahdollisuuksia kuntalaisille.</p> <p>Työllistämisyksikkö työllistää ja tarjoaa kuntouttavaa työtoimintaa. Työllistämisyksikössä oli vuonna 11 henkilöä työllistettynä ja 17 henkilöä kuntouttavassa työtoiminnassa. Työkokeiluun osallistui 10 henkilöä ja velvoitetyökokeiluun 1. Toiminnan kautta työllistyi 5 henkilöä.</p> <p>Yrittäjäammatit; yhteistyö Luumäen yrittäjien kanssa.</p>

<p>Kaikki ikäryhmät</p>	<p>Luumäen kunnassa toimii aktiivinen liikenneturvallisuustyöryhmä, joka kokoontui neljä kertaa. Työryhmään kuuluvat edustajat kunnan eri yksiköistä sekä Liikenneturvan, Elyn ja Pelan edustajat. Työryhmässä käsiteltiin kaikenikäisten liikenne- ja liikkumisturvallisuutta, kuten teiden ja kulkuväylien turvallisuutta sekä autoilun, mopoilun, kävelyn ja pyöräilyn turvallisuutta.</p> <p>Liikenneturvallisuustyöryhmä järjestää erilaisia tempauksia, mm. suojatievalvonta koulun alkaessa, kypärän käytön valvonta pyöräilijöillä ja haasteet liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Kunta jakaa tietoa liikenneturvallisuudesta somekanavilla ja nettisivuilla.</p> <p>Vuonna 2023 Luumäellä raportoitiin Tilastokeskuksen StatFin/ Rikos- ja pakkokeinotilaston mukaan 510 rikosta, joista esimerkiksi omaisuusrikoksia oli 174 kpl, henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia 25 kpl, seksuaalirikoksia 2 kpl, ja liikennesrikoksia 450 kpl. Liikennesrikoksista rattijuopumuksia oli 12 kpl.</p>
-------------------------	--

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEEN LIITTYVÄT ONNISTUMISET JA HAASTEET

Kaikkiin ikäryhmiin vaikuttanut onnistuminen on Hyvinvointitiimin perustaminen Luumäelle vuonna 2023. Resurssien suuntaaminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen on lisännyt yhteistyötä kunnan eri toimijoiden välillä ja tietoisuutta kunnan roolista. Hyvinvointiviikosta kysyttiin etukäteen laajasti eri kuntalaisryhmiltä ja viikon aikana oli runsaasti monipuolista ilmaista ohjelmaa.

Ikäryhmä	ONNISTUMISET 2023 😊	HAASTEET 2023 ☹️
<p>Lapset ja lapsiperheet</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yhteistyö eri toimijoiden välillä toimii (kunnan toimijat, yhdistykset) 2. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö vakiintunut, mukana koulukuraattori 3. Tunnetaitokasvatus varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja alakoulussa. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuus vasta muodostumassa. Yhteistyötä tehdään, mutta syventämiseen ja yhteiseen punaisen langan löytymiseen tulee panostaa. 2. Varhaiskasvatusta tarvitsevien lasten epätasainen jakautuminen kahden päiväkodin välillä. 3. Esiopetustilajärjestelyt Taavetin koulukeskuksen C-talossa.
<p>Nuoret</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jemman remontilla lisää tilaa, kävijämäärä kasvanut 2. Lyhty -ryhmän työskentely ja siitä seuranneet toimenpiteet ja vierailut 3. Tunnetaitoihin panostaminen myös yläkoulussa 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nuorison tarve kohdata aikuisia valtava, työntekijöiden jaksaminen. 2. Nuorten työttöminä olevien tavoittaminen kunnan toimintoihin vaikeaa. 3. Kouluterveyskyselyssä 2023 nousi uudelleen esiin mm. kouluruoan väliin jättäminen osalla oppilaista ja suun hygieniä.
<p>Työikäiset</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osaajaverstas -hankkeen käynnistyminen Luumäellä 2. Uuden varauskalenterin käyttöönotto kunnan liikunta- ja muiden tilojen varaamisessa 3. Yhes -kahvilan käynnistyminen ja toiminnan vakiinnuttaminen 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kunnan vaikutusmahdollisuudet toimintojen suunnittelussa voisivat olla paremmat. 2. Varauskalenterin käyttöönotossa alkukankeutta. 3. Kunnan liikuntaneuvontaan ei ohjaudu asiakkaita ekhvalta.
<p>Ikäihmiset</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ohjatut kuntosaliryhmät ja Pysytään pystyssä -ryhmät 2. Vanhustenviikon ohjelma 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ikäihmisten tavoittaminen, syrjäkylillä asuvien kulkeminen 2. Toiminnan pyörittäminen

	<p>3. Yhteistyö eri toimijoiden kesken esim. Ikäkahvila</p>	<p>paljon vapaaehtoistoimijoiden varassa, jaksaminen. 3. Yksinäisyys.</p>
---	---	---

SUUNNITELMAT / PAINOPISTEET VUODELLE 2024

Ikäryhmä	2024 SUUNNITELMAT / PAINOPISTEET
<p>Lapset ja lapsiperheet</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osallisuus, demokratia ja yhteisöllisyyden kehittäminen edelleen paikallisen identiteetin vahvistamiseksi 2. Hyvinvoinnin teemojen nostaminen esille, ruokakasvatukseen panostaminen 3. Yhteistyön jatkaminen ja kehittäminen eri toimijoiden välillä
<p>Nuoret</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nuorisotyössä pieniä uudistuksia kuormituksen vähentämiseksi 2. Osallisuus, demokratia ja yhteisöllisyyden vahvistaminen. Nuorille tunne siitä, että heidän asioitaan kuullaan. 3. Yhteistyön jatkaminen ja kehittäminen eri toimijoiden välillä
<p>Työkäiset</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yhes -kahvilan toiminnan jatkumisen turvaaminen 2. Kunnan Avustussäännön muokkaaminen niin, että avustusta saavat tiedostavat roolinsa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä 3. Järjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön laajentaminen
<p>Ikäihmiset</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koululaiset vierailemaan Vallikodille. Säännöllisten vierailujen (varhaiskasvatus ja koulu) turvaaminen. 2. Hyvinvointiaseman rakentaminen, palvelujen turvaaminen. 3. Arjen olohuone -toiminnan jatkuminen.

KIITOS! 😊